Euroopan parlamentti
2024-2029

HYVÄKSYTYT TEKSTIT

P10_TA(2026)0023

Mielenosoitusten raaka tukahduttaminen Iranissa

Euroopan parlamentin päätöslauselma 22. tammikuuta 2026 mielenosoitusten raa'asta tukahduttamisesta Iranissa (2026/2565(RSP))

Euroopan parlamentti, joka

– ottaa huomioon aiemmat päätöslauselmansa Iranista,

– ottaa huomioon 13. marraskuuta 2025 antamansa päätöslauselman ihmisoikeuksien puolustajiin kohdistettujen valtion rajat ylittävien tukahduttamistoimien torjumisesta[1],

– ottaa huomioon komission puheenjohtajan Ursula von der Leyenin ja komission varapuheenjohtajan / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan Kaja Kallasin tammikuun 2026 väkivaltaisten tukahduttamistoimien johdosta antamat julkilausumat,

– ottaa huomioon vuoden 2023 Saharov-mielipiteenvapauspalkinnon myöntämisen Jina Mahsa Aminille ja Iranin Nainen, elämä, vapaus -liikkeelle,

– ottaa huomioon Euroopan parlamentin puhemiehen Roberta Metsolan päätöksen evätä Iranin koko diplomaattikunnalta ja kaikilta Iranin hallinnon edustajilta pääsy kaikkiin parlamentin tiloihin,

– ottaa huomioon Euroopan unionin perusoikeuskirjan,

– ottaa huomioon vuonna 1966 tehdyn kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen,

– ottaa huomioon EU:n maailmanlaajuisen ihmisoikeuspakotejärjestelmän,

– ottaa huomioon EU:n suuntaviivat naisiin kohdistuvan väkivallan ja kaikkien naisiin kohdistuvien syrjintämuotojen torjunnasta,

---

1 Hyväksytyt tekstit, P10_TA(2025)0258.

– ottaa huomioon YK:n erityisraportoijien ja riippumattomien asiantuntijoiden 13. tammikuuta 2026 antaman yhteisen julkilausuman,

– ottaa huomioon Yhdistyneiden kansakuntien peruskirjan,

– ottaa huomioon vuonna 1948 annetun ihmisoikeuksien yleismaailmallisen julistuksen,

– ottaa huomioon Iranin islamilaisen tasavallan ihmisoikeustilannetta käsittelevän YK:n erityisraportoijan raportit,

– ottaa huomioon YK:n ihmisoikeusvaltuutetun toimiston 10. tammikuuta 2026 julkaiseman lehdistötiedotteen ”Iran: UN Fact-Finding Mission calls for immediate restoration of internet access and adherence to international human rights law”,

– ottaa huomioon työjärjestyksen 136 artiklan 2 ja 4 kohdan,

A. ottaa huomioon, että 28. joulukuuta 2025 Iranissa puhkesi mielenosoituksia, jotka laajenivat nopeasti maanlaajuisiksi protesteiksi, että kymmenet tuhannet iranilaiset ovat osoittaneet kaduilla mieltään kaupungeissa ja maakunnissa 8. tammikuuta 2026 alkaen ja että heidän lukumääränsä kasvoi seuraavien päivien kuluessa satoihin tuhansiin; ottaa huomioon, että mielenosoitukset saivat alkunsa, kun basaarikauppiaat sulkivat myymälänsä protestoidakseen Iranin heikon taloustilanteen, siitä johtuvan oman asemansa heikentymisen, valuutan arvon romahtamisen ja elintason laskemisen vuoksi, ja että ne laajenivat suuremmiksi hallituksen vastaisiksi protesteiksi, joihin osallistui ihmisiä Iranin yhteiskunnan monista eri ryhmistä ja joissa mielenosoittajat vaativat perustavanlaatuista poliittista muutosta ja loppua nykyiselle hallinnolle;

B. ottaa huomioon, että alun perin mielenosoitusten yllykkeinä olivat syvään juurtunut tyytymättömyys maan talouden katastrofaaliseen tilaan, jyrkästi nousevat elintarvikkeiden hinnat, kiihtyvä inflaatio ja laajalle levinnyt korruptio; ottaa huomioon, että Iranin hallinto on jatkuvasti epäonnistunut väestönsä perustarpeiden tyydyttämisessä;

C. ottaa huomioon, että Iranin turvallisuusjoukot, mukaan lukien islamilainen vallankumouskaarti ja poliisi, ovat kohdistaneet mielenosoittajiin järjestelmällisiä ja väkivaltaisia tukahduttamistoimia koko maassa käyttäen rauhanomaisten mielenosoitusten tukahduttamiseksi tappavaa voimaa, jonka Kiinan laitteet ja valvontateknologia on mahdollistanut, ja murhanneet ja vanginneet tuhansia rauhanomaisia mielenosoittajia; ottaa huomioon, että eräiden tietojen mukaan Iranin turvallisuusjoukot ovat käyttäneet kemiallisia aseita mielenosoitusten tukahduttamiseen; ottaa huomioon, että arviot surmattujen ihmisten määrästä ovat vielä alle todellisten lukujen, koska internetyhteyksien katkaiseminen haittaa viestintää; ottaa huomioon, että Iranin islamilaista tasavaltaa

käsittelevän YK:n riippumattoman kansainvälisen tiedonhankintavaltuuskunnan julkaisemien vakuuttavien tietojen mukaan Iranin ylin turvallisuusneuvosto antoi julkilausuman, jossa se määräsi turvallisuusjoukot ryhtymään ”päättäväisiin” tukahduttamistoimiin mielenosoitusten lopettamiseksi; ottaa huomioon, että YK:n tiedonhankintavaltuuskunnan mukaan valtiollisten toimijoiden väkivalta oli erityisen julmaa etnisten vähemmistöjen alueilla; ottaa huomioon, että Iranin viranomaiset ovat tehneet mielivaltaisia joukkopidätyksiä ja pidättäneet tuhansia mielenosoittajia, aktivisteja, toimittajia ja ihmisoikeuksien puolustajia ilman asianmukaista menettelyä ja kansalliseen turvallisuuteen liittyvien tekaistujen syytteiden perusteella; ottaa huomioon, että Iranin oikeuslaitos on nopeuttanut pidätettyjä mielenosoittajia vastaan käynnistettyjä yksinkertaistettuja menettelyjä epäoikeudenmukaisissa oikeudenkäynneissä ja määrännyt kuolemantuomioita; ottaa huomioon, että mielenosoitusten aikana Iranin oikeuslaitos on pannut kuolemantuomioita täytäntöön aiempien tuomioiden perusteella;

D. ottaa huomioon, että nämä toimet rikkovat vakavasti ihmisoikeuksia koskevaa kansainvälistä oikeutta, muun muassa kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen, jonka sopimusvaltio Iran on, mukaisia velvoitteita;

E. ottaa huomioon, että Iran soveltaa edelleen kuolemanrangaistusta keskeisenä tukahduttamisvälineenä mielenosoittajien pelottelemiseksi ja toisinajattelijoiden vaientamiseksi;

F. ottaa huomioon, että 8. tammikuuta 2026 alkaen Iranin viranomaiset ovat katkaisseet viestintäyhteydet, estäneet pääsyn internetiin ja sulkeneet matkapuhelin- ja lankapuhelinverkkoja maanlaajuisesti ja että kyseessä on yksi maailmanhistorian kattavimmista ja laskelmoiduimmista tietoliikenteen katkaisuoperaatioista, jonka vuoksi raakojen tukahduttamistoimien kohteena olevien iranilaisten on ollut vaikea viestiä, järjestäytyä ja tiedottaa tapahtumista muulle maailmalle, ja toteaa, että operaation tavoitteena on ollut salata protestien todellinen laajuus ja tukahduttamistoimien raakuus ja estää lääkinnällisen avun saamista; ottaa huomioon, että Iran turvautuu herkästi internetin sulkemiseen ja että se on jo aiemmin levottomuuksien puhjetessa lukemattomia kertoja katkaissut internet- ja televiestintäyhteydet vaientaakseen toisinajattelijat ja tukahduttaakseen mielenosoitukset;

G. ottaa huomioon, että ihmisoikeuksien yleismaailmallisen julistuksen 20 artikla suojelee oikeutta rauhanomaiseen kokoontumis- ja yhdistymisvapauteen;

H. ottaa huomioon, että hallinnon johtohenkilöt sulkevat edelleen korvansa mielenosoittajien oikeutetuilta vaatimuksilta; ottaa huomioon, että YK:n tilastotoimiston mukaan lähes 60 prosenttia

Iranin väestöstä on alle 39-vuotiaita ja että suurin osa väestöstä on syntynyt vuoden 1979 islamilaisen vallankumouksen jälkeen;

I. ottaa huomioon, että Iranin hallinto on julkisesti uhannut tukahduttaa mielenosoitukset ja rangaista niihin osallistuneita ankarasti; ottaa huomioon, että Iranin oikeusministerin on raportoitu sanoneen 14. tammikuuta 2026, että kaikki 8. tammikuuta 2026 jälkeen pidätetyt henkilöt ovat rikollisia ja terroristeja, mikä käytännössä kriminalisoi rauhanomaisen protestoinnin ja tukahduttaa entisestään sanan- ja kokoontumisvapautta; ottaa huomioon, että Euroopan parlamentti on johdonmukaisesti ja yksiselitteisesti tuominnut Iranin hallinnon omaan kansaansa kohdistaman sorron ja väkivallan, kuten teloitusten käytön, kuolemantuomioiden langettamisen epäoikeudenmukaisissa oikeudenkäynneissä, epäinhimilliset vankeusolot sekä järjestelmälliset hyökkäykset poliittisia aktivisteja ja etnisiä ja uskonnollisia yhteisöjä vastaan; ottaa huomioon kehottaneensa toistuvasti nimeämään vallankumouskaartin terroristijärjestöksi;

J. ottaa huomioon, että seitsemän YK:n ihmisoikeusasiantuntijaa kehotti Iranin viranomaisia katkaisemaan väkivallan kierteen, kunnioittamaan kansalaisten perusoikeutta saada ilmaista eriäviä mielipiteitä ja osallistua rauhanomaisiin mielenosoituksiin ilman kostotoimien pelkoa sekä vastaamaan kansalaisten vaatimuksiin, jotka koskevat kansalaisoikeuksia sekä poliittisia, taloudellisia ja sivistyksellisiä oikeuksia;

K. ottaa huomioon, että viimeaikaisessa mielenosoitusten aallossa huipentuu pitkä jatkumo joukkomielenosoituksia, jotka on tukahdutettu hirvittävällä tavalla; ottaa huomioon, että myös Iranin edelliset maanlaajuiset kansannousut – Vihreään liikkeeseen liittyneet vuonna 2009 esiintyneet protestit ja Nainen, elämä, vapaus -liike, joka sai alkunsa syyskuussa 2022 maan moraalipoliisin tapettua 22-vuotiaan Jina Mahsa Aminin – tukahdutettiin raa’asti, ja niihin osallistuneita naisia ammuttiin haulikolla kasvoihin, rintoihin ja sukuelimiin;

L. ottaa huomioon myöntäneensä vuoden 2023 mielipiteenvapauden Saharov-palkinnon Jina Mahsa Aminille ja Iranin Nainen, elämä, vapaus -liikkeelle tunnustuksena kaikille Iranin rohkeille naisille, miehille ja nuorille, jotka ovat jatkaneet taisteluaan oikeuksiensa ja muutoksen puolesta valtavan paineen alla;

M. toteaa, että valtion toimintapolitiikka on mahdollistanut pakollisten pukeutumissääntöjen noudattamisen rutiininomaisen valvonnan moraalipoliisipartioiden, valvontateknologian ja hallinnollisten seuraamuksien avulla, minkä seurauksena sääntöjä rikkovia naisia ja tyttöjä on pidätetty ja sakotettu, heiltä on evätty mahdollisuus kouluttautua ja työllistyä ja heille on määrätty vankeusrangaistuksia; toteaa, että on dokumentoituja tapauksia, joissa sääntöjen noudattamisen valvontaan on liittynyt fyysistä hyväksikäyttöä tai

pidätetty henkilö on kuollut vankeudessa; ottaa huomioon, että hallinnon raukkamaisia taktiikoita pelottomasti uhmanneiden rohkeiden iranilaisnaisten suunnaton urheus ja päättäväisyys ovat olleet ratkaisevan tärkeitä vastarinnassa maan raakaa hallintoa kohtaan;

N. ottaa huomioon, että Iranin islamilaisella tasavallalla on ollut epävakautta huomattavasti lisäävä rooli Lähi-idässä ja sen lähialueella, sillä se on muun muassa tukenut terroristisia sijaisjoukkoja, kuten Hizbollahia Libanonissa, hutheja Jemenissä, Hamasia Gazassa ja puolisotilaallisia šiialaisjoukkoja Irakissa, ja luonut näin koko alueelle ulottuvan terrorismin akselin; ottaa huomioon, että Iranin haitallinen vaikutusvalta ei rajoitu vain Lähi-itään, vaan se aiheuttaa hybridiuhkien ja haitallisten kybertoimien kautta edelleen valtavan riskin Euroopan turvallisuudelle sekä demokratioille kaikkialla maailmassa muun muassa avustamalla Venäjää sen Ukrainaa vastaan käymässä hyökkäyssodassa esimerkiksi toimittamalla aseistettuja drooneja sekä ohjuksia ja ampumatarvikkeita ja tarjoamalla teknologiaa ja koulutusta, joiden avulla Venäjä on voinut lisätä tuotantoaan, ja tukemalla Venezuelan diktatuuria;

O. ottaa huomioon, että vakuuttavat todisteet osoittavat Iranin diplomaattisten edustustojen osallistuneen useissa jäsenvaltioissa Euroopassa asuvien iranilaisten yhteisöihin kohdistettuun propagandaan, disinformaatioon ja pelotteluun kansainvälisen oikeuden ja diplomaattisuhteita koskevien periaatteiden vastaisesti;

P. ottaa huomioon, että EU soveltaa Iraniin kolmea pakotejärjestelmää: yhdellä niistä vastataan maassa tapahtuviin vakaviin ihmisoikeusloukkauksiin, se uusitaan vuosittain ja sitä on viimeksi jatkettu 13 päivään huhtikuuta 2026, toinen liittyy joukkotuhoaseiden leviämisen estämiseen ja kolmannella vastataan Iranin sotilaalliseen tukeen Venäjän Ukrainaa vastaan käymälle hyökkäyssodalle sekä aseellisille ryhmille ja yhteisöille Lähi-idässä ja Punaisenmeren alueella; ottaa huomioon, että näiden järjestelmien kautta pakotteiden kohteena on tällä hetkellä yli 230 henkilöä ja 40 yhteisöä Iranissa, mukaan lukien vallankumouskaarti;

Q. ottaa huomioon, että parlamentti epäsi tammikuussa 2026 puhemiehen päätöksellä Iranin islamilaisen tasavallan koko diplomaattikunnalta ja kaikilta maan edustajilta pääsyn parlamentin tiloihin Brysselissä, Strasbourgissa ja Luxemburgissa vastauksena Iranin viranhaltijoiden maanlaajuisiin mielenosoituksiin kohdistamiin väkivaltaisiin tukahduttamistoimiin ja siihen, että he kieltäytyvät kunnioittamasta perusvapauksia, ja että Iranin passin haltijat tarkastetaan ja heiltä evätään pääsy, jos heidän todetaan toimivan hallinnon puolesta;

R. toteaa, että Iranin vallanpitäjät ovat viime vuosina kiihdyttäneet etnisiin ja uskonnollisiin yhteisöihin, etenkin kristittyihin,

kohdistamiaan vaino- ja rangaistustoimia ja että kansalliset tuomioistuimet ovat langettaneet pitkiä vankeusrangaistuksia yksinomaan uskontoon tai uskonnolliseen toimintaan liittyvien syytteiden nojalla;

1. tuomitsee yksiselitteisesti ja tyrmistyneenä Iranin hallinnon raa'at tukahduttamistoimet ja mielenosoittajien joukkomurhat, joilla hallinto on reagoinut kymmenissä kaupungeissa kahden viime viikon aikana järjestettyihin mielenosoituksiin; ilmaisee täyden solidaarisuutensa Iranin kansalle ja sen rohkealle ja oikeutetulle protestiliikkeelle, jossa iranilaiset vaativat ihmisarvoa, turvallisuutta ja oikeuksiensa kunnioittamista;

2. vaatii, että Iranin vallanpitäjät tekevät diktaattori Ali Khamenein johdolla ehdoitta lopun väkivallan käytöstä rauhanomaisia mielenosoittajia vastaan ja määräävät lopettamaan välittömästi kaikki teloitukset ja perusoikeuksiaan käyttävien siviilien surmaamisen ja sorron; vaatii, että näitä oikeuksia, erityisesti sananvapautta ja kokoontumisvapautta, kunnioitetaan ehdoitta ja kaikkina aikoina;

3. vaatii vapauttamaan välittömästi kaikki vangitut mielenosoittajat ja poliittiset vangit; on tyrmistynyt kuolonuhrien hirvittävän suuresta määrästä ja siitä, että niin monia mielenosoittajia on pidätetty laittomasti;

4. ilmaisee syvän osanottonsa kaikkien niiden henkilöiden omaisille, jotka ovat saaneet surmansa Iranin viranomaisten väkivaltaisten tukahduttamistoimien seurauksena; paheksuu syvästi turvallisuusjoukkojen ja vallankumouskaartin jäsenten harjoittamaa sortoa, sillä ne ovat saatujen tietojen mukaan kohdistaneet iskuja mielenosoituksissa surmansa saaneiden perheisiin ja sukulaisiin ja pelotelleet heitä; on erittäin huolissaan tiedoista, jotka koskevat Iranin viranomaisten törkeää käytäntöä kiristää suuria rahasummia uhrien perheiltä vastineena näiden kuolleiden omaisten ruumiiden palauttamisesta;

5. kehottaa neuvostoa erityistoimenpiteiden toteuttamisesta terrorismin torjumiseksi 27. joulukuuta 2001 hyväksytyn neuvoston yhteisen kannan[2], neuvoston asetuksen (EY) N:o 2580/2001[3], direktiivin (EU)

---

[2] EYVL L 344, 28.12.2001, s. 93, ELI: http://data.europa.eu/eli/compos/2001/931/oj.

[3] Neuvoston asetus (EY) N:o 2580/2001, annettu 27. joulukuuta 2001, tiettyihin henkilöihin ja yhteisöihin kohdistuvista erityisistä rajoittavista toimenpiteistä terrorismin torjumiseksi (EYVL L 344, 28.12.2001, s. 70, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2001/2580/oj).

2017/541[4] ja EU:n ihmisoikeuspakotejärjestelmän mukaisesti nimeämään vallankumouskaartin kokonaisuudessaan – puolisotilaalliset Basij-joukot ja Quds-joukot mukaan lukien – terroristijärjestöksi; pitää valitettavana, että jotkin jäsenvaltiot vastustavat Iranin hallintoon kohdistuvien rajoittavien toimenpiteiden vahvistamista; kehottaa ottamaan tällaisen nimeämisen huomioon EU:n rajoittavien toimenpiteiden järjestelmässä; kehottaa ulottamaan EU:n maailmanlaajuisen ihmisoikeuspakotejärjestelmän ja muut EU:n rajoittavat toimenpiteet, myös varojen jäädyttämisen ja viisumikiellot, koskemaan kaikkia tukahduttamistoimista vastuussa olevia iranilaisia viranhaltijoita sekä korkeimman johtajan toimiston määräysvallassa olevia tai sen puolesta toimivia yhteisöjä, panemaan ne tiukasti täytäntöön sekä sisällyttämään kaikki vallankumouskaartin merkitykselliset osat ja yksittäiset jäsenet EU:n terroristiluetteloon ja soveltamaan niihin ja heihin varojen jäädyttämistä, matkustuskieltoja ja muita asianmukaisia rajoittavia toimenpiteitä; tähdentää, että vallankumouskaarti ja kaikki sen haarat ja siihen liittyvät yhteisöt näyttelevät keskeistä osaa rauhanomaisten mielenosoittajien väkivaltaisessa sorrossa sekä vakavissa ihmisoikeusloukkauksissa, laittomissa teloituksissa ja valtion tukemassa terrorismissa sekä kansallisella että alueellisella tasolla; kehottaa jäsenvaltioita toteuttamaan samanaikaisesti kaikki asianmukaiset kansalliset toimenpiteet edellä mainitun nimeämisen täysimääräisen täytäntöönpanon ja noudattamisen valvonnan varmistamiseksi;

6. antaa tunnustusta ja ilmaisee vahvan tukensa Iranin rohkealle kansalle, joka on jo viikkojen ajan osoittanut julkisesti mieltään maan hallinnon harjoittamaa sortoa ja äärimmäisen vaikeaa taloudellista ja sosiaalista tilannetta vastaan; antaa tunnustusta niiden monien nuorten, naisten ja ihmisoikeuksien puolustajien rohkeudesta, jotka jatkavat taistelua oikeuksiensa puolesta heihin henkilökohtaisesti kohdistuvista seurauksista ja raaoista tukahduttamistoimista huolimatta; toteaa, että Nainen, elämä, vapaus -liike on ollut keskeisessä asemassa väestön ja mielenosoittajien rohkaisemisessa sekä hallinnon heikkouden ja tavallisista iranilaisista etääntymisen paljastamisessa; tuomitsee Iranin vallanpitäjien Euroopan parlamentin ja kansallisten parlamenttien jäsenille määräämät pakotteet ja vaatii kumoamaan ne välittömästi;

7. tuomitsee jyrkästi Iranin turvallisuusjoukkojen laajamittaisen, julman, tahallisen ja kohtuuttoman voimankäytön rauhanomaisia mielenosoittajia vastaan; toteaa, että nämä surmaamiset eivät ole seurausta yksittäisistä yhteenotoista vaan ne ovat osa laajaa, järjestelmällistä toimintatapaa ja niitä edelsi harkittu päätös tehdä

---

[4] Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2017/541, annettu 15. maaliskuuta 2017, terrorismin torjumisesta sekä neuvoston puitepäätöksen 2002/475/YOS korvaamisesta sekä neuvoston päätöksen 2005/671/YOS muuttamisesta (EUVL L 88, 31.3.2017, s. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2017/541/oj).

loppu kaikesta vastarinnasta ja protesteista; pelkää tuhansien mielenosoittajien surmaamisen olevan merkki karmivasta suunnanmuutoksesta Iranin hallinnon harjoittamassa tukahduttamispolitiikassa, jonka tavoitteena ei ole enää pelottelu vaan strateginen eliminointi; kehottaa jäsenvaltioita saattamaan ne iranilaiset viranhaltijat, jotka ovat todistetusti suoraan osallistuneet meneillään oleviin tukahduttamistoimiin, vastuuseen kansainvälisen oikeuden vastaisista rikoksistaan; kehottaa EU:ta ja sen jäsenvaltioita valmistautumaan kaikkiin mahdollisiin skenaarioihin, myös Iranin hallinnon mahdolliseen romahtamiseen, ja varmistamaan, että yhdellekään sortotoimiin syyllistyneelle ei missään vaiheessa myönnetä turvapaikkaa EU:sta;

8. vaatii vapauttamaan ehdoitta kaikki Iranissa tällä hetkellä pidätettyinä olevat mielenosoittajat, ihmisoikeuksien puolustajat ja toimittajat; vaatii viranomaisia ilmoittamaan kaikille perheille heidän pidätettyjen omaistensa olinpaikan; kehottaa takaamaan asianajajille ja kansainvälisille tarkkailijoille mahdollisuuden tavata esteettömästi kaikkia mielenosoitusten aikana pidätettyjä henkilöitä sekä ilmoittamaan pidätettyjen henkilöllisyydet kansainväliselle yhteisölle; kehottaa vapauttamaan välittömästi ja palauttamaan turvallisesti kaikki Iranissa tällä hetkellä vangittuina olevat EU:n kansalaiset ja tuomitsee jyrkästi hallinnon tavan hyödyntää häpeämättömästi panttivankidiplomatiaa;

9. torjuu jyrkästi Iranin valtaapitävien väitteet, joiden mukaan mielenosoitukset olivat ulkomaisten agenttien alullepanemia; toteaa mielenosoitusten kumpuavan syvästä tyytymättömyydestä, jota suuri osa Iranin väestöstä, erityisesti nuoret, naiset ja vähemmistöryhmät, tuntevat maata koettelevien vakavien, moninaisten kriisien vuoksi;

10. muistuttaa Irania sen kansainvälisistä ihmisoikeusvelvoitteista, joiden mukaan sen on kunnioitettava muun muassa oikeutta rauhanomaiseen kokoontumiseen, sananvapautta ja oikeutta elämään, sellaisina kuin ne on vahvistettu ihmisoikeuksien yleismaailmallisessa julistuksessa ja kansainvälisissä sopimuksissa, joiden osapuoli Iran on; kehottaa EU:ta tukemaan edelleen Iranin kansalaisyhteiskuntaa, ihmisoikeusjärjestöjä ja humanitaarisia järjestöjä;

11. painottaa, että Iranin epäinhimillinen hallinto on perusolemukseltaan laiton ja syvästi väkivaltainen, perustuu yksinomaan terroriin, pelkoon ja uhkailuun ja vastustaa kaikkea uskonnollista, kulttuurista ja etnistä moniarvoisuutta; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita painostamaan maan hallintoa toden teolla; näkee laajassa mielenosoitusten aallossa varmoja merkkejä järjestelmän kestämättömyydestä vuosikymmeniä jatkuneen sorron jälkeen, ja peräänkuuluttaa vapauteen ja demokratiaan siirtymistä Iranissa; ilmaisee täyden solidaarisuutensa ulkomailla asuvien iranilaisten yhteisöille, joilla on ratkaiseva rooli vapauden ja demokratian vaatimisessa ja mielenosoitusten tukemisessa; tunnustaa Iranin

kansan ainoaksi oikeutetuksi vallan ja suvereniteetin lähteeksi Iranissa;

12. kehottaa koordinoimaan toimenpiteitä samanmielisten kumppaneiden kanssa ja toteuttamaan samalla toimia pakotteiden kiertämisen torjumiseksi maailmanlaajuisesti; panee tyytyväisenä merkille, että Yhdysvallat hyväksyi hiljattain kohdennettuja pakotteita tukahduttamistoimista vastuussa olevia Iranin korkeita viranhaltijoita vastaan, ja kehottaa EU:ta ryhtymään vastaaviin toimiin; kehottaa karkottamaan EU:ssa opiskelevat tai työskentelevät vallankumouskaartin jäsenten sukulaiset;

13. kehottaa EU:ta ja sen jäsenvaltioita käyttämään kaikkia käytettävissään olevia välineitä haitallisten kybertoimien ja ulkomaisen tiedonmanipuloinnin ja häirinnän ehkäisemiseksi ja torjumiseksi ja niihin reagoimiseksi, mukaan lukien Iranin vallanpitäjien toteuttamat tai niiden toteuttamiksi katsotut toimet; kannustaa hyödyntämään kaikkea EU:n kyberdiplomatian välineistöä, mukaan lukien kyberhyökkäyksistä vastuussa oleviin henkilöihin ja yhteisöihin kohdistettavat rajoittavat toimenpiteet, sekä kyberhyökkäyksiin kohdistuvaa EU:n pakotejärjestelmää; kehottaa EU:ta vahvistamaan strategiseen viestintään, resilienssin kehittämiseen ja attribuutioon liittyviä valmiuksiaan koordinoidusti kansainvälisten kumppaneiden kanssa;

14. tuomitsee Iranin hallinnon pyrkimykset sensuroida mielenosoituksia katkaisemalla internetyhteydet ja puhelinverkot kaikkialla maassa; kehottaa kumoamaan välittömästi kaikki verkkoviestinnän ja -palvelujen kiellot Iranissa; kehottaa EU:ta ja sen jäsenvaltioita lisäämään merkittävästi teknistä ja taloudellista tukea, jotta varmistetaan Iranin kansalaisyhteiskunnalle, toimittajille ja ihmisoikeuksien puolustajille suojattu pääsy digitaalisiin palveluihin, välineiden tarjoaminen sensuurin kiertämiseen ja digitaalinen suojelu; kehottaa teknologia- ja satelliittipalvelujen tarjoajia tarkastelemaan kaikkia laillisia ja toteuttamiskelpoisia keinoja, joilla helpotetaan suojattua pääsyä viestintäpalveluihin, kuten ”suoraan matkapuhelimeen” -yhteyksiä, jotta varmistetaan Iranin kansalaisten keskeytymätön tiedonsaanti – etenkin hätäviestintä ja tekstiviestillä annettavat hälytykset – ja estetään alustojen väärinkäyttö tukahduttamistoimiin;

15. korostaa, että Iranin hallinto on vuosikymmenten ajan jatkuvasti ottanut järjestelmällisesti kohteekseen ihmisoikeusaktivistit, poliittiset toisinajattelijat, vähemmistöyhteisöt ja naiset erityisesti vihamielisiä sortotoimia käyttäen; ilmaisee solidaarisuutensa kaikille Iranissa oleville henkilöille, joita vainotaan vakaumuksensa tai identiteettinsä vuoksi, ja antaa tunnustusta rohkeille vähemmistöyhteisöille, jotka kohtaavat systeemistä syrjintää ja joita ovat muun muassa kurdit, balutšit, bahait ja kristityt; kehottaa vapauttamaan välittömästi ja ehdoitta kaikki henkilöt, jotka on

pidätetty yksinomaan siksi, että he ovat käyttäneet oikeuttaan uskonnon- tai vakaumuksenvapauteen;

16. vaatii jälleen Irania myöntämään välittömän ja esteettömän pääsyn YK:n valtuuttamalle tiedonhankintavaltuuskunnalle ja huomauttaa, että kansainvälistä valvontaa tarvitaan, sillä maassa vallitsee täydellinen rankaisemattomuus ja Iranin viranomaiset ovat järjestelmällisesti syyllistyneet vakaviin kansainvälisen oikeuden vastaisiin rikoksiin, kuten murhiin, kidutukseen, raiskauksiin ja tahdonvastaisiin katoamisiin toisinajattelijoiden vaientamiseksi, ja että tulevien syytetoimien tueksi on hankittava ja säilytettävä todisteita; kehottaa EU:ta tukemaan Irania käsittelevän YK:n tiedonhankintavaltuuskunnan toimeksiannon jatkamista ihmisoikeusneuvostossa ja sisällyttämään sen toimeksiantoon meneillään olevien julmuuksien tutkimisen;

17. panee merkille naisten ja tyttöjen näkyvän roolin mielenosoituksissa ja tuomitsee järjestelmällisen sorron, jota maan hallinto kohdistaa naisiin ja muihin haavoittuvassa asemassa oleviin ryhmiin vapauksia ja oikeuksia vakavasti rajoittavilla laeilla ja asetuksilla, mukaan lukien ihmisarvoa alentava huivipakkolaki ja sen väkivaltainen valvonta, naisten seksuaali- ja lisääntymisterveyttä koskevien oikeuksien ankarat rajoitukset sekä naisten poliittisten, sosiaalisten, taloudellisten, sivistyksellisten ja henkilökohtaisten oikeuksien loukkaukset; korostaa, että syrjivä perintökäytäntö sekä todistajanlausuntoja ja kansalaisuutta koskevat lait, joilla naiset asetetaan epätasa-arvoiseen oikeudelliseen asemaan ja joilla heidän itsemääräämisoikeuttaan rajoitetaan sekä julkisessa että yksityiselämässä, ovat vastoin Irania sitovia kansainvälisiä ihmisoikeusnormeja;

18. tuomitsee jälleen kerran kahden viime vuoden aikana, erityisesti joulukuun lopulla puhjenneiden viimeaikaisten mielenosoitusten jälkeen, toteutettujen teloitusten järkyttävän suuren määrän merkkinä hallinnon räikeästä piittaamattomuudesta ihmiselämää ja ihmisarvoa kohtaan;

19. muistuttaa, että kuolemantuomioiden määrä asukasta kohti on Iranissa maailman korkein ja että vuoden 2022 Nainen, elämä, vapaus -protestiliikkeen jälkeen Iranin vallanpitäjät on vallannut heltymätön teloitusvimma, joka kohdistuu muun muassa toisinajattelijoihin, naisiin, toimittajiin ja vähemmistöihin; tuomitsee sen, että pelkästään vuonna 2025 hallinto teloitutti 1 500 ihmistä; muistuttaa, että EU on jo pitkään vastustanut kuolemanrangaistusta, ja vaatii poistamaan kuolemanrangaistuksen välittömästi;

20. ilmaisee täyden tukensa Iranin oppositiolle ja kehottaa komission varapuheenjohtajaa / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkeaa edustajaa käynnistämään osallistavan vuoropuhelun Iranin demokraattisen opposition kanssa, jotta voidaan edistää demokratian, vapauden ja moniarvoisuuden toteutumista Iranissa

tulevaisuudessa; kehottaa kutsumaan Iranin demokraattisen opposition edustajia Euroopan parlamenttiin ja toistaa, että on Iranin kansan asia päättää tulevasta hallituksestaan; kannustaa komissiota laajentamaan Iranin kansalaisyhteiskunnalle annettavaa teknistä ja taloudellista apua; kehottaa demokraattisen opposition eri toimijoita tekemään yhteistyötä ja tasoittamaan tietä sellaiselle oikeudenmukaiselle, osallistavalle ja demokraattiselle prosessille, jolla saadaan palautettua kaikkien Iranin kansalaisten vapaus ja ihmisarvo heidän etnisestä alkuperästään, uskonnostaan ja sukupuolestaan riippumatta; kehottaa EU:ta ja sen jäsenvaltioita tekemään tiivistä yhteistyötä samanmielisten kumppanien kanssa tukeakseen sellaista Iranin kansan tahdon mukaista vapaata Irania, jossa vallitsevat yleismaailmalliset ihmisoikeudet ja tasa-arvo; on vakuuttunut siitä, että on ratkaisevan tärkeää tukea Iranin erilaisia yhteisöjä ja maahan olennaisesti kuuluvaa alueellista, kulttuurista ja etnistä monimuotoisuutta, jotta voidaan turvata Iranin demokraattinen ja rauhanomainen tulevaisuus;

21. korostaa jälleen kerran, että Iranin hallinto on vuosikymmenten ajan kylvänyt aktiivisesti kaaosta ja tuhoa koko alueelle ja harjoittanut samalla raakoja sisäisiä ja valtioiden rajat ylittäviä tukahduttamistoimia; tuomitsee sen, että Iranin viranomaiset käyttävät valtioiden rajat ylittäviä tukahduttamistoimia sekä verkossa että sen ulkopuolella vaientaakseen, pelotellakseen, tukahduttaakseen, pakottaakseen tai jopa siepatakseen vastustajiaan ja uhatakseen heidän perheitään ulkomailla; kehottaa komissiota vahvistamaan tiiviissä yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa ennaltaehkäisy-, suojelu- ja reagointimekanismeja EU:ssa ja varmistamaan, että kaikki valtioiden rajat ylittävät tukahduttamistoimet tutkitaan tehokkaasti ja että niistä nostetaan syytteet; painottaa, että Iran on edelleen suurin ja olennaisin uhka lähialueensa turvallisuudelle ja vakaudelle ja merkittävin rauhan este; tuomitsee jälleen jyrkästi pahantahtoisen toiminnan ja sekaantumisen, jota Iran harjoittaa alueellaan ja sen ulkopuolella, etenkin Libanonissa, Syyriassa, Jemenissä, Irakissa sekä Länsirannalla ja Gazassa.

22. panee merkille, että Iran ja Venäjä ovat lisänneet kriittisen tiedustelutiedon keskinäistä jakamista ja tehneet enemmän yhteistyötä pakotteiden välttämiseksi käyttämällä peiteyhtiöitä ja yhteyspankkeja sekä siirtämällä öljyä aluksilla, joiden seurantalaitteet on kytketty pois päältä; kehottaa parantamaan EU:n pakotteiden täytäntöönpanoa ja päivittämään kiireellisesti automaattisia tunnistusjärjestelmiä, jotta voidaan torjua pakotteiden ja vientikieltojen kiertämistä, sekä lisäämään epäilyksenalaisten iranilaisalusten valvontaa ja tarkastuksia;

23. kehottaa komission varapuheenjohtajaa / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkeaa edustajaa tehostamaan koordinoidusti jäsenvaltioiden kanssa diplomaattista toimintaa Iranin kansan tukemiseksi tarkastelemalla mahdollisuutta vakiinnuttaa EU:n

vahvistettu diplomaattinen läsnäolo tai edustus, jotta voidaan tarjota suojelua, humanitaarista apua ja konsulitukea henkilöille, jotka ovat joutuneet vaaraan perusoikeuksiensa käyttämisen vuoksi, myös rauhanomaisille mielenosoittajille; korostaa tarvetta harkita toimenpiteitä, joilla voitaisiin tarjota suojapaikkoja, tietoa ja apua kansainvälisen oikeuden ja EU:n jäsenvaltioiden asiaa koskevien oikeudellisten ennakkotapausten mukaisesti, jotta voidaan parantaa EU:n valmiuksia seurata vakavia ihmisoikeusloukkauksia paikan päällä, raportoida niistä ja reagoida niihin;

24. on tyytyväinen komission varapuheenjohtajan / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan sitoumukseen ottaa käyttöön uusia rajoittavia toimenpiteitä Irania vastaan; kehottaa neuvostoa ja jäsenvaltioita laajentamaan voimassa olevia rajoittavia toimenpiteitä nopeasti, jotta jatkuviin tukahduttamistoimiin voidaan reagoida kiireellisesti ja asianmukaisesti; panee tyytyväisenä merkille, että EU harkitsee kohdennettuja pakotteita mielenosoittajiin kohdistuneista väkivaltaisista tukahduttamistoimista vastuussa oleville henkilöille ja yhteisöille, ja kehottaa hyväksymään ne nopeasti;

25. vaatii Euroopan ulkosuhdehallintoa (EUH) laatimaan säännöllisesti raportteja Iranin tilanteesta; ehdottaa, että perustetaan tai määritetään verkkotunnus viimeaikaisten joukkomurhien kaikkien uhrien nimien kirjaamista varten, jotta voidaan dokumentoida kuolleiden tai loukkaantuneiden tiedot ja säilyttää niitä;

26. kehottaa EU:n jäsenvaltioita ja EUH:ta pyytämään YK:n ihmisoikeusneuvostoa kokoontumaan erityisistuntoon käsittelemään Iranin ihmisoikeuskriisiä, jotta voidaan ilmaista kansainvälisen yhteisön vastustavan Iranin hallinnon toimintaa ja lisätä tällaista vastustusta;

27. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita tukemaan kaikkia YK:ssa ja sen ulkopuolella toteutettavia vastuuvelvollisuustoimia, joiden tavoitteena on kuolemantapausten dokumentoiminen ja nopea, riippumaton ja avoin tutkiminen, myös keräämällä todistajanlausuntoja ja todisteita maasta pakenevilta ihmisiltä; pitää myönteisenä YK:n ihmisoikeusneuvoston päätöstä kokoontua erityisistuntoon käsittelemään Iranin tilannetta;

28. korostaa, että ehtona Iranin-suhteiden normalisoinnille on kaikkien poliittisten vankien vapauttaminen ehdoitta, järjestelmällisten tukahduttamistoimien lopettaminen todennettavasti sekä aito edistys kohti demokratiaa ja oikeusvaltiota;

29. kehottaa EUH:ta, komissiota ja jäsenvaltioita ottamaan jatkossakin Iranin hallinnon rikkomukset johdonmukaisesti esiin kahden- ja monenvälisillä foorumeilla ja varmistamaan, että EU:n rajoittavat toimenpiteet ovat edelleen kohdennettuja, että ne perustuvat

näyttöön ja että niitä määrätään vakavista ihmisoikeusloukkauksista vastuussa oleville henkilöille ja yhteisöille;

30. suhtautuu myönteisesti puhemies Roberta Metsolan päätökseen evätä koko Iranin diplomaattikunnalta ja kaikilta Iranin hallinnon edustajilta pääsy kaikkiin parlamentin tiloihin; kehottaa jäsenvaltioita seuraamaan esimerkkiä ja ottamaan käyttöön vastaavia rajoituksia, mukaan lukien Iranin diplomaatti- ja konsuliedustustojen henkilöstön diplomaattisen aseman pidättäminen tarvittaessa kaikkialla EU:ssa;

31. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle, komissiolle, komission varapuheenjohtajalle / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkealle edustajalle, jäsenvaltioille ja Iranin islamilaisen tasavallan presidentin kanslialle.